

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciuj-Kolozsvár, St. Barón
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Es. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
rendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJKELET

ESTI-DEUTERUM-ESTI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 csk
Egy szám	— 1-50 csk

Ciuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 28. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Sebat 30 * 1924 február 5 Kedd

Woodrow Wilson

Irta Marton Ernő

Különös rendelése a véletlenek: szinte egyidőben költözött el az élők sorából az a két férfi, aki viharos századunkban a legdöntőbb befolyást gyakorolta az emberiségre. Alig tíz nappal (és mi tíz nap a történelmi időmérés óráján?) az orosz óriás: Lenin halála után örök pihenőre hunyta le szemét a szándékaiban nem-kevésbé nagyvonalú tragikus amerikai: Woodrow Wilson. Mindketten az emberiség boldogságáért dolgoztak, mindketten a káprázatos jövő álmódói voltak, de elképzelni sem lehet nagyobb távolságot, mint amely ezt a két férfit eszméikben, cselekvéseikben és módszereikben egymástól elválasztotta. Lenin a robusztus ös-cselekvő, a kéréllhetetlen tettek embere, maga utjain jérő, megingathatatlan szikla, míg Wilson a romantikus idealista, aki az élet valóságai közé lépve, elveszti biztosságát és tájékozódó képességét, gyermekien naiv lesz és viszáretten a saját igéitől. Lenin a boldogság országát a tömegek felszabadításával, a kollektív munkarenddel és az egyén abszolút alárendelésével akarta megvalósítani, Wilson viszont az egyéni érvényesítés és az egyén fejlődésének lehetőségeiért szállt síkra, a szent és alkotó individualizmus híve volt. Lenin kormányzási rendszere a terror és az ellentmondást nem tűró erőszak, Wilson az erőszakot teljesen ki akarta küszöbölni a kormányzás gépezetéből és helyébe a megértést és önfegyelmest akarta állítani.

Mindketten egy eljövendő új világért harcoltak és egyikük sem érte meg a nagyszerű álom beteljesülését. A kettő közül mégis Wilson a tragikusabb. Lenin ha csak durva konturokban, de látta már az új élet csirjáját, látta a boldog ígért földjét, ahová az emberiséget vezetni akarta, ám Wilsonnak ez sem adatott meg. Ő csak eszméinek paródiáját láthatta, rut torzképét annak, amivel az emberiséget meg akarta váltani. Amikor fáradt szeméit lehunyta, a megértés helyett az erőszak diadalmasodott a világon, a demokrácia helyett az önkény és agóniájának csöndjét az elégedetlenkedő, gyűlölködő népek hangos vitája zavarta meg. Wilson tragédiája annál nagyobb, mert ahogy az események összefüggéseit ma megítélni lehet, ő volt az oka saját bukásának és egyedül rajta mulott, hogy mámorító szépségű eszméi helyén ma ördögi vi-gyorgásu karikatúrát lát az emberiség. Nagy volt az elképzelésben, de győnge és ingadozó a kivitelben. Wilson tragédiája az emberiség tragédiája, legalábbis ez a nemzedéké, amely az ő ideáljainak lidérces fényében élte át legirtó-zatosabb csalódásait. Nem osztozott a megvál-tók közös sorsában, akiket megköveznek ugyan, de aztán diadalmasan feltámasztanak. Az ő sorsa sokkal szomorubb: először megátkozták, azután elfeledték. Ugyiszólván napirendre tértek felette. Ha 1918 őszén halt volna meg, amikor híres tizenegy pontját világgá kiáltotta, ő lett volna a világ legnagyobb jötevője és pro-gramjáért százezrek áldozták volna szívesen éle-tüket. Akadtak volna kiváló férfiak, akik fel-emelték volna a kezéből kihanyatlott zászlót, hogy diadalhoz segítsék. De nem így történt. Ő maga ment el a nagy areopagra, ő maga akarta életbevalósítani az álmokat — és ő maga ásta meg eszméi sírját.

Amikor a párisi béketárgyalásokra ment, ő volt a legnagyobb hatalmasság, aki diktá-tora lehetett volna Európának. Minden erkölcsi és katonai hatalom az ő kezében volt. A szö-vevényesek győzelemre tekinthettek vissza, ame-lyet egyedül Amerikának, helyesebben Wilson-nak köszönhettek, mert az amerikai alkotmány nagyobb hatalmat összpontosít a köztársasági elnök kezében, mint bármely királynak. Jött egy négyéves vérontás és a nemremélt győzelem után és követként maga előtt küldte tizenegy

pontját. És Európa milliói úgy várták őt, mint az új messiást, aki jön, hogy egy akolba terelje a bárányt az oroszállannal, hogy igazságot tegyen a békétlenek között és letörölje az árvák és özvegyek könnyeit. Soha annyi hit és bizalom nem fordult ember felé, mint amennyivel ab-ban az időben Wilsonra nézett a világ.

A multja tiszta és makulátlan volt. Már ifjú diák korában felködlöttek benne azok az eszmék, amelyek negyven évvel később a tizen-negy pontban kristályosodtak ki. Az eszmék utján soha sem tántorodott meg. Mindig a tiszta demokrácia és a népszabadság harcosa volt. Eletrajzírói mesélik, hogy tizennyolc éves ko-rában, amikor Wilson a new-yerseyi egyetem leg-kiválóbb diákja volt, egy nyilvános verseny alkalmával a sorsolás véletlenje folytán, neki kellett volna megvédelmezni a védővám ren-dszerét a szabadkereskedelemmel szemben, mire a fiatal Wilson szétépte a sorsoló cédulát és kijelentette, semmivel a világon nem lehet őt rábírní arra, hogy megvédelmezzon egy ügyet, amelyben nem hisz. Tudós volt, történész és filozófus és mindenekfelett idealista. Az embe-riségnek minden oka megvolt, hogy ilyen mult után és ilyen hatalom tetőpontján beléje helyezze bizalmát. Itt van a boldog pillanat, ami-kor egy ember megvalósíthatja hosszú, küzdel-mes élete álmait és a maga képre formálhatja az egész világot. Még a világtörténelemben is ritka embernek jutott ilyen alkalom osztály-részül.

Wilson nem tudott élni az alkalommal. A párisi zöldsztárnál szétfoszlottak a lehetősé-gek, mint a buborék és elszállottak az életbe csirázó álmok, mint jacht-keményének karcsu füstje. Ma még nem is lehet megérteni ezt a nagy rejtélyt, ma csak a tényt tudjuk: a béke-tárgyalásokon Wilson eszméivel együtt csütör-tököt mondott. Belekerült tetterős szövetsége-seinek hálójába és nem tudta kiszabadítani ma-gát belőle. Sokan azt mondják, hogy tulkorán jött szenilitás vett erőt rajta és itélőképessége, akaratereje megrokkant. Magántitkára, Richard Stephen Waker nemrég tette közzé memoárjait, amelyben kiméletlenül rajzolta meg Wilson szerepét a békekonzferencián. Szánalmas szerep volt. Előttünk áll az ördögi kép, amint ez a nagylelkű aggyastyán gyámoltalan gyermek mód-jára térdet hajt a zseniálisan erőszakos Clemen-ceau előtt, miként tér el lépésről lépésre cél-jaitól és miként engedi lealkudni pontjaitól az utolsó maradékot is. Hozzájárult még ehhez az a körülmény, hogy Wilson ugyiszólván teljesen járatlan volt Európa dolgaiban. Amikor a Saar-terület sorsáról volt szó, jámboran odahajol Poincaréhoz és tőle kérdi meg, vajjon franciák vannak-e többségben ezen a területen. Ugyanez történt Dél-tirol kérdésében is, amikor az ola-szoktól kért szakvéleményt a terület etnográfiai viszonyairól. Csak természetes, hogy ilyen nai-vitás mellett az európai diplomaták úgy for-gatták az ujjai körül ezt a nemes és puritán aggyastyánt, ahogy éppen akarták. Végig kel-lett csinálnia ezt a szomorú színjátékot, mert nem volt elegendő ereje, hogy irányítsa az eseményeket, hanem engedte magát irányítani. A nagy hősköltevényből paródia lett és a pu-ritán Wilsonból gyáva szöszegő.

És mégis, most, hogy pihenésre hunyta fáradt szemét: el kell mondnunk róla, kevés ilyen tiszta és nemes alakja volt az emberiség-nek. Az eszmék, amelyeket ő adott a világnak, de amelyeket nem tudott megvalósítani, nem haltak meg. Az ilyen eszméket nem lehet agyonütni s ha ő és vele együtt ez a kor gyengének mutatkozott hozzájuk, eljön majd a férfi és eljön majd a kor, amely diadalhoz segíti őket. Ezek az eszmék az örök életnek vannak szánva, mert örök emberi szükségletekből

fakadnak. Szülőjük és alkotójuk gyöngének bizonyult és gyöngeségéért meglakolt. Nem lehet nagyobb bűnhődést elképzelni Wilson számára, mint azt, hogy látnia kellett azt az Európát, amely az ő békéje nyomán keletkezett. Talán ez a szörnyü kin és irtózatos kiábrán-dulás döntötte ágyba és gyorsította meg halá-lát. De ha majd az emberiség kiheveri ennek a békének sebeit, akkor ismét előkerülnek Wilson pontjai s ő maga is elnyeri a történe-lemben azt a helyet, amelyet nagy eszméi és tragikus élete árán méltán kiérdemelt.

Hagyjátok meg nekünk a jóságot, a szellem legyen másoké

Irta David Lloyd George

Anglia nagy államférfiának itt követ-kező cikkét, amely a konzervatív politika finom élü kritikáját adja, az „American Press Association” közli:

Felszökött az aranyfedetű papírok kurzusa! A börzén újra barátságos az irányzat! A vasuti papírok annak ellenére, hogy a vasutassztrájk to-vább folytatódik, jelentékenyen emelkedtek, az aranyfedetű papírok és más értékek pedig ré-g-óta nem látott keresletnek örvendenek. A pénz-piac nagy élénkségét azzal okolják, hogy az új kabinet összetétele kedvező impressziókat váltott ki országszerte és a polgárság nagy bizalommal néz az általános fejlődés elé.

Igy hangzott London két legantiszocialistább napilapjának börzejelentése azon a napon, amikor a konzervatív kormány bejelentette lemondását és átadta helyét a munkások vezéreinek. Tizenöt hó-nappal ezelőtt az új konzervatív rezsim azzal az ígérattal került kormányra, hogy megalapozza az ország nyugalalmát és biztonságát és így jobb jövő utját készíti elő. Ezzel szemben még nincsen ti-zenkét hónapja, hogy a szocialisták vezérei ünne-pélyes deklarációt olvastak fel az alsóházban, amely-ben bejelentették, hogy harcot indítanak a magán-tulajdon végső megszüntetéséért. És most, amikor a rendet hirdető kezéből kiesett a kormány gye-plője és a hatalom a rombolók kezébe jutott, az aranyfedetű papírok rohamos haussek éretek el. Hogyan lehet a tekintélyt mindenekfelett tisztelő papíroknak ezt a váratlan reakcióját megmagya-rázni?

Az első magyarázatot erre a kérdésre annak az általános megkönnyebülésnek az érzése adja, amely az egész nemzetet urrá lett, hogy végre megszabadult attól a tehetetlen kormánytól, amely csak a saját üzleteit tudta intézni. Jellemző, hogy a tory-kormány távozásának napján egyetlen kon-zervatív napilap sem akadt, amely a konvencioná-lás szokás szerint nagy érdemei miatt sajnálkozott volna, hogy az ország tehetséges szakminisztereit elvesztette. Sőt a „Times”, amely évtizedek óta szabja meg a konzervatív angol polgárság gondolkozásának irányát, a kormány ballépéseiről irt és leszögezte, hogy a konzervatív rezsim alatt Anglia megszűnt számottevő hatalom lenni, míg ezzel szemben Franciaország domináló hatalomra tett szert Nyugateurópában. Ilyen megjegyzéseket dű-hős ellenzéki csoportok gyakran használtak azzal a kormánnyal szemben, amelyet személyi, vagy párt-szempontról gyűlöttek, de II. Károly korrupt napjai óta aligha beszélhetett volna objektív kri-tikus akár melyik kormányról ilyen hangon.

De van másik oka is a börze ujjáéledésének. Mihelyt az új kormány összetétele nyilvánosságra jutott, rögtön elismerte mindenki, hogy az új kor-mány minden egyes tagja tehetségesebb elődjénél. Az új miniszterek tehetségben, tapasztalatokban, kereskedelmi ismeretekben, energiában és különö-sen azokban a képességekben, amelyek egy demok-rata ország vezetésére szükségesek, kétségen kívül sokszorosan felülmulják elődeiket. Az új miniszte-rek kivétel nélkül olyan férfiak, akiket természet-adta képességük és jellembeli sajátságuk vetett a felszínre anélkül, hogy gazdaságuk, vagy társadalmi állásuk segítségükre lett volna.

Ingyen!
EN
P
9-ig!
ül
rak!
ár tartalmából
án
t
lásra
szükségletét,
gyyszer
yen
tja.
áraink
31.—
38.—
34.50
45.—
98.—
118.—
68.—
350.—
17.50
98.—
139.—
31.—
198.—
acég
ák F-u.)

Wilson meghalt

Három évig betegeskedett. Az atlantai ügyvéd. Első politikai szereplése. New-Jersey kormányzója. Harc a trösztök ellen. Az emberi jog szentebb a tulajdonjognál. Aki a tudományával jutott a hatalom tetőfokára. Wilson bukása

Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj élet tudósítójától.) Berlini szikratávirat jelenti, hogy Woodrow Wilson, az Északamerikai Egyesült-Államok volt elnöke február elsején meghalt. Wilson a politikától való visszavonulása óta állandóan beteg volt. Január 31-én állapota olyan válságosra fordult, hogy orvosa egész éjjel kénytelen volt a beteg ágyánál maradni. Pénteken reggel Mac Cormick szenátor meglátogatta Wilsont. A látogatás után kijelentette, hogy a volt elnök állapota reménytelen s valószínűleg még aznap meghal. A kora délutáni órákban Wilson meghalt.

Wilson ifjúsága

Woodrow Wilson 1856. december 28-án született Virginia állam Staunton városában. Apja skót származású lelkész és kiváló egyházi szónok, az anyja ír eredetű volt. Már ösei között is voltak publicisták, szerkesztők és szellemi kiválóságok. Egyetemi tanulmányainak végeztével ügyvédi irodát nyitott a Georgia-állambeli Atlantában. Másfélévi sikertelen próbálkozás után felhagyott az ügyvédi praxissal, amelyből nem tudott megélni. Visszatért az egyetemre és tovább tanult. De már akkor is hangzott azokat az alapelveket, amelyeket elnöksége idején meg is valósított. Olyan kormányrendszert követelt, melynek szerkezete biztosítsa, hogy a népakarat állandó és közvetlen befolyást gyakoroljon az állam sorsára. Példaképpen ajánlotta az angol parlamentáriszt.

A hatalom felé

Huszonkilenc éves korában jelent meg első nagy munkája, a Congressional Government, melyben az amerikai kormányzási rendszert kritizálja mesterien. A kiváló munka egyszerre ismertté tette Wilson nevét és több egyetem egyszerre versengett érte. Wilson hosszas tanakodás után elfogadta a princetoni Bryn Maior College rektorának meghívását. Négy évig tanította itt a történelmet és közgazdaságot, majd a politikai tanszékét is ő kapta meg. 1902-ben ő került az egyetem élére s ugyanakkor New-Jersey állam kormányzója lett. Ebben a minőségben megmutatta tanítványainak, hogyan kell az elméletet megvalósítani és a helyzethez alkalmazkodva a gyakorlatba átültetni. A törvények is csak a valóság eredményei lehetnek. A haladás magával az élettel egyértelmű, a törvényeket is az élethez kell alkalmazni és nem megfordítva. Amerikának, melyben mindenki szabadon választhatja meg hivatását, Wilson szerint az a hivatása, hogy letörjön minden monopóliumot és

megszüntessen minden igazságtalanságot, hogy az embereket szabadabb tegye az egyenlőség.

Princetonban győzelemre segítette a demokráciát, megszüntette a fenyegető osztrályelleneteket, mint New-Jersey kormányzója pedig törvényhozás útján kivette a trösztök kezéből a hatalmat és visszaadta a nép önrendelkezésének. Bevezette azt az újítást, hogy kormányzó létere maga is megjelent a parlamentben és megvédte a maga álláspontját mely szerint az emberi jogok sokkal fontosabbak, mint a tulajdonjog, mert a tulajdon csak egyik eszköze az emberiségnek, az emberiség azonban nem eszköze a tulajdonnak.

Wilson ekkor már nagy ember volt. Tagja lett Amerika legelőkelőbb tudóstársaságainak, cikkeit a legelőkelőbb folyóiratok és lapok közölték. Államférfiúi kutatásainak eredményét, felfogását a kormányzatról és hivatásáról több könyvben írta meg. Wilson főmunkája, a *The States Elements of Historical and Practical Politics* 1889-ben jelent meg. Ezt követte később a *Division and Reunion*, 1893-ban *An Old Master and other Political Essays*. Irodalmi tanulmányait *Mere Literature and other Essays* című könyvében (1896) adta ki, az amerikai történelem kritikai megvilágítását *A History of the American People* című munkájában tette közzé. Legkiválóbb munkája a *The new Freedom* (Az új szabadság), amelyben hadat üzent az organizált tőke és a szervezett korrupció rendszerének és ebben a könyvében dolgozta ki azokat a szabadságelméletet, melyekből a világhíres 14 pont lett. Ennek a könyvnek köszönhetően, hogy 1912-ben megválasztották az Egyesült-Államok elnökévé.

Csak a többségnek van joga cselekvések irányítására, hirdette Wilson és 1917-ben belekényszerítette magát az amerikai nagypár által a világháborúba. Elveit a békekonferencián sem tudta keresztülvinni Clémenceuval szemben és ekkor Wilson végérvényesen megbukott otthon is.

Lengyelországnak kártalanítania kell az elűzött német telepeseket

Genf, február 4. A népszövetségi tanács a kisebbségi bizottság meghallgatása után szenzációs elvi jelentőségű határozatot hozott a lengyelországi német kisebbség ügyében. A tanács megállapította, hogy a lengyel kormány kártérítés köteles fizetni az elűzött német telepeseknek. A népszövetség azért karolta fel a német kisebbséget, mert az minden közvetítő nélkül, önmaga fordult hozzá petícióval.

Kétségtelen, hogy a lemondott kormány gondolatokban a legszegényebb volt mindama kormányok között, amelyek száz év óta Angliában a hatalmat gyakorolták. A kormány hívei egyenesen dicsekedtek ezzel a fogyatékossággal. Azt mondták, hogy inkább moralitással akarnak kormányozni, mint intelligenciával. Azt hitték, hogy ez annyira meg fogja hatni Mussolinit és Poincarét, hogy készséggel fogják elfogadni az ilyen becületes, tisztaléki és nemes férfiak álláspontját. Minden egyes alkalommal kihangsúlyozták, hogy ők egyedül csak az erényt mondhatják magukénak. Tele voltak ilyesféle elhárító gesztusokkal: köszönjük istennek, hogy mi nem vagyunk olyanok, mint ők. Vagy: hagyjátok meg nekünk a jóságot, a szellem legyen csak a másoké. Mi nem vagyunk szellemesek. O nem: istennek legyen hála. Szellem és lelki tisztaság ritkán van együtt ugyanabban az emberben.

Igy azután nincs mit csodálkozni, hogy maguk az antiszocialista újságok is elismerik, az új miniszterek tehetségesebbek elődeiknél. Nálunk is, de külföldön is, felmerült a kérdés, a liberálisok miért segítettek szavazataikkal egy szocialista kormányt uralomra? Erre a kérdésre három válasz van.

1. A liberális párt érezte, hogy a konzervatív kormány tehetségelensége miatt, amelyet a külpolitikai tárgyalások során árult el, minden egyes óra, amelyet még ez a kormány hivatalában tölt, újabb veszélybe sodorja a világéjét. Éreztük azt is, hogy a munkáskormány mindenesetre nagyobb bátorságot és nagyobb határozottságot fog tanusítani. Hiszen kevesebbet már nem tanusíthat. A béke pedig a mai pillanat legégetőbb problémája. Ezért taszította le a liberális párt azt a kormányt, amely a békét veszélyeztette.

2. Minthogy egy szocialista kormány a liberálisok támogatása nélkül egyetlen egy parlamenti órán keresztül sem maradhat hivatalában, nem fenyeget az a veszély sem, hogy az új kormány milyen forradalmi határozatot hozhat.

3. Ahhoz, hogy a konzervatív kormány uralmon maradjon, a liberális pártnak el kellett volna határoznia, hogy hajlandó együttműködni a konzervatívokkal. Százötvenkét liberális képviselő közül azonban mindössze tíz akadt, aki lehetségesnek tartotta ezt a kombinációt. Miért voltak csak ilyen kevesen? Két évvel ezelőtt több mint száz tíz liberális képviselő akadt, aki elhatározta, hogy olyan koalícióra lép a konzervatívokkal, amelynek révén a népet egy megsemmisítő háború megpróbáltatásai alól meg tudja menteni. De alig mult el a veszély, a konzervatívok cserbenhagyták liberális híveiket és maguk is együtt áskálódtak a liberálisok ellen a párt többi ellenségeivel. Ezekután érthető, hogy most mindössze tíz liberális lett volna hajlandó koalícióra lépni a konzervatívokkal.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Ááron Goldschmidt

Folyton-folyton ezt a strófát ismételtette halk hangon, ameddig egészen bele nem zavarodott és már azt se tudta, hogyan kezdődik, hogyan végződik.

Igy ért el anélkül, hogy észrevette volna, a palais Royalig és bement a kertbe, ahol gyerekek és öregebb emberek sétáltak és sütkéreztek a langyos napsugárban.

Hirtelen beleütközött egy emberbe és mikor akaratlanul fölpillantott, hogy bocsánatot kérjen, báró Descamps-ot ösmerte meg egy idősebb ur társaságában. Megállott a báró előtt. Leoniet már csak úgy érezte, mint valami régi élményt és a báróban valami ráemlékeztetőt látott csak.

— Semmi bocsánat! Ez igazán hallatlan dolog! — kiáltott a báró és bosszankodva kapta vissza a lábát. Tovább akart menni, mint-hogy azonban közben föltűnt neki, milyen levert arca van Jákobnak, kellemes reménység derült föl a szemében. Ujra megállott és azt mondta:

— De hát mi baja van önnek? Hiszen olyan arcot vág, mintha a babája hagyta volna el!

— No, nem egészen úgy van, — felelt Jákob és mosolyogni igyekezett.

— Talán a párisi élet nem tetszik magának?

— Hjah, Páris! Bár csak már a hátam mögött láthatnám!

— Tán csak nem akarna elutazni? — kérdezte nagy buzgalommal a báró.

— De milyen szívesen utaznék, csak lehetne!

— Ha segítségére lehetnék ebben valamivel...

— Bizony lehetne báró ur! — kiáltott Jákob, akinek egy pompás gondolat villant át agyán. Önnnek vannak összeköttetései báró ur, ön képviselő, kérem szerezzen nekem egy tiszt kinevezést Algírba.

— Mikor kíván utazni? — kérdezte a báró feszülten.

— Egy órával azután, hogy a kinevezés zsebemben lesz.

— A kinevezést huszonnégy órán belül megkapja! Itt a kezem rá!... De becületesszóra, ma velem és barátommal kell ebédelnie... megengedi: gróf Planhol-Bennigzen ur... és most jöjjön, Béfouhhoz megyünk.

Ezzel karonragadta Jákobot és ragyogó arccal nyitott be a vendéglőbe és egy nem kevésbé ragyogó ebédet rendelt.

Negyedik fejezet

Vihar szántott a Földközi tengeren. A hullámok úgy dobálták ide-oda a fregattát, mintha a tenger játékszerűl adta volna nekik. Ki gondolta volna, hogy ilyen dermesztő hideg is lehet ezen a Földközi tengeren, melyet datolyapálmák és narancserdők koszorúznak.

Az utazás tizenkettedik napjának reggele felé a fregatta Algír partjai előtt horgonyt vetett. Néhány utas, akit a hajócsiga körül szorgalmatoskodó matrózoknak ütemes dübörgése reggeli álmából fölébresztett, kibújt a födélzetre.

A hajnali derengés világában olyan volt a közellátású szárazföld, mint egy mérhetetlen nagy fehér tükör, mely a sötétkék tengerből bukkan ki. Jobbkéz felől egy hegylanc utolsó dombja nyult be a tengerbe. Csupán némi

távolságban egymástól két fánya égett magos póznákon. Kettejük közül a hold emelkedett vérvörösen a hegy fölött, úgy hogy egy pilanatra olybá látszott, mintha Afrikában, a kalandok eme hazájában, a hold is póznán állana. A szárazföld felől szakadozott szél-rohamok jöttek, majd erősen és hidegen, majd lágyan és langyosan és telítve ösmeretlen fák-nak és virágoknak illatával.

Mire a nap fölsütött, a kikötő megélné-kült és a fregatta befarolt. A nap rátűzte piros sugarait a fehér házikókra, melyek lépcsőzetesen kigyóztak föl a hegy oldalán egy régi erődítés romjai felé, a távoli hegycsucs irányá-ban. A kikötőben az emberek eleven tömege nyüzsgött, fehér turbános, vagy piros fezes férfiak, zsidók fekete talárban, hosszú, vadon nőtt szakállal és fecsegő, kíváncsiskodó franciák. A strandon egy törökült, egymagában kite-ritett szőnyegén egykedvűen szivta pipáját és komoly nézéssel meredt a behajózókra.

— Most tehát Afrikában vagyok, — mon-dotta Jákob magában, mikor lába a száraz-földet érintette. — Most ez az én hazám!

Ugy remélte, hogy Afrikában haladéktal-anul rajtaütnek az ellenségén, hogy késedelem nélkül beledobhatja magát a lelket kábító küzdelembe — és garnizon szolgálatra ren-delték ki.

A hadügyminisztérium titkárának néhány jelentőség nélkül való szava, egyetlen közöm-bös tollvonása, olyan ezredbe osztotta be, mely a városban volt helyőrségen. Ezeknél az új kellemetlenségeknél úgy vette észre, mintha életének végzete valami ponton megakadt volna, hogy a gépezetben zavar állott be, úgy hogy nem tudott már saját sorsával lépést tartani.

(Folyt. köv.)

Katona rongyos sapka- tek, tábornok senkinek. Egy ledik feléje.

A főhad — Nem — Nem — Mics a fejét és ajk

Péntek reszketős zsidó lakott vendég. Hideg tél van télkabát. Az szor is ki a k. Senkisésem akar fázik, már me mozgatja az a esurognak a k rog az éhségt utját. Ideges, ajtó felé.

Az öreg A prém bundának zsel talanul áll egy bundáját. Vég — Gut déglőbe. Odabenn

Három Iskolakönyvek nek a keze. Sokat trécseln nagy ámulással tarkaságaira

Egyszer kekkel. Halott fekete ló, sok teg kocsi, az is ké rá a szokatlan aki látott már legkisebbek.

A legkis ket bámulja. — Nekil rázza a másik A legkis tud szólni. Az ket nézi.

— Mily — gondolja m metésre gondo

Utban — a

Megint egy el község v

(Cluj-Ko munkatársátó ben, melyek mán nagy k Déván is jele dox elem, an sem zavarja, szinte elválasz a régi trösztök évtized gyar elszigetelt éle A hitközség gok szigoru élet terén kü ségben is.

Petroz kereskedő, ip és — bányan vajúrok, vajú fekete gyéma többnyire ige zsidó kereske a bányában nyitott.

Az

Miniatür

1.

Katona áll az utcáron. Kopott kabát, rongyos sapka, két kezét a zsebébe süllyeszti. Tisztek, táborkok sietnek el mellette. Nem szalutál senkinek. Egyszerre egy elegáns főhadnagy közelébe lép. Neki sem szalutál.

A főhadnagy idegesen szól hozzá:

- Nem lát - kiált rá.
- Nem - hangzik a válasz tompán.
- Micsoda! Vagy úgy, bocsanat - le hajtja a fejét és ajkát harapdálva megy tovább utjára.

2.

Péntek délután. Zsidó vendéglő mellett öreg, reszketős zsidó koldus kéreget. Éhes és a már jól lakott vendégek egymásnak adják a kilincset. Hideg tél van, mindegyik vendégen álig gombolt télikabát. Az öreg koldus hasztalan nyújtja szászor is ki a kezét. Nem hull a tenyerébe semmi. Senkinek akarja kigombolni a kabátját. Az öreg is fázik, már megbéult a nyelve, csak hangtalanul mozgatja az ajkát, szeméből pedig szünet nélkül esurognak a könnyek. Az öreg koldus már tántorog az éhségtől. Jön a szombat, szürkület jelzi az utját. Ideges, vastag prémbundás férfi rohan az ajtó felé.

Az öreg koldus megegyeszer megpróbálja.

A prémbundás ember idegesen kotorászik a bundának zsebeiben, de nem talál semmit. Tanácsalaul áll egy percre, de nem akarja kigombolni bundáját. Végre megoldás jut az eszébe.

- Gut sábesz - köszön rá és belép a vendéglőbe.

Odabenn vígan köszöntik a szombatot.

3.

Három gyerek megy kézenfogva az iskolába. Iskolakönyvekkel és irkákkal van tele mindegyiknek a keze. Aprók, hét éves lehet a legidősebb. Sokat trécselnek, minden kirakatra rábámulnak és nagyámulással csodálkoznak rá a kirakatok százféle tarkaságaira.

Egyszer csak a halál jön szembe a gyerekekkel. Halottas menet, komor fekete kocsi, két fekete ló, sok fekete kendős síró asszony, rengeteg kocsi, az egyikben három gyerek sirdogál.

Az iskolásgyerekek meghökkenve bámulnak rá a szokatlan látványra. A két nagyobacska, aki látott már ilyesmit, fontoskodva magyarázgat a legkisebbnek.

A legkisebbnek csak a kocsiban ülő gyereket bámulja.

- Nekik halt meg az apukájuk - magyarázza a másik kettő.

A legkisebbeknek elfácsarodik a szíve. Nem tud szólni. Aztán megint a kocsiban ülő gyermeket nézi.

- Milyen jó nekik, hogy kocsiban ülhetnek - gondolja magában és egész uton hazafelé a temetésre gondolt.

Utban - a palesztinai erdélyi kolóniáért

IV.

Megint egy el nem mondott előadás. Egy kis hitközség változása. Zsidó bányamunkások

(Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj Kelet munkatársától.) Vannak zsidó kahal-ok Erdélyben, melyek összetétele az utolsó évek folyamán nagy külső és belső változáson ment át. Déván is jelentősen meggyarapodott az ortodox elem, amíg azonban itt a közösséget mi sem zavarja, Petroszenyban már a zsidóság szinte elválasztottan kettős tagozódású: áll pedig a régi törzsekös petroszenyiekből és a legutóbbi évtized gyarapodásából, amely utóbbi szinte elszigetelt életet él a zsidó közösségen belül. A hitközség ortodox, de a beköltözött új tagok szigorú vallásossága már nemcsak a hitélet terén különül el, de a társadalmi közösségben is.

Petrosény zsidósága csekély kivétellel kereskedő, iparos. Ami kivétel: néhány lateiner és - bányamunkás. Egyszerű zsidó munkások, vájárok, vájják, robbantják a föld mélyét a fekete gyémántért. Érdekes, hogy a zsidó vájár többnyire igen vallásos és takarékos. Nem egy zsidó kereskedő van, aki éveken át dolgozott a bányában s mikor megrokkant, kis üzletet nyitott.

Petrosaniban ma még szinte kettős a zsidóság, az ifjúság azonban egységes és egyakaratu. A barisszeánusok - Horváth Jónás a ros-rison - munkája ver hidat a múlt és jövő, - a zsidóság két pártja között. Petrosaniban is érdekes megállapodásra jutottunk: gyakran azok a legjobb cionisták, akik erélyesen utasítják el maguktól ezt a "vádat". Déván Blum Zsigmond, Petrosaniban Schäffer Herman dr. hitközségi elnök voltak azok, akik a legnagyobb készséggel és lekeséssel akarnak részt venni Erec Jiszrael munkájában. Petrosaniban különben a bált gárda áll Halmos Br... az ügyvédi törvényt

Petrosaniban a nyugdíjasok szomorú helyzetéről beszélt. A nyugdíjasokkal a kormány úgy bánik, mint ahogyan az ókorban a munkaképtelenné vált rabszolgákkal bántak. Valsanescu képviselő szintén a nyugdíjasok ügyében interpellál és kéri a kormányt, hogy az új költségvetésből legalább százmillió lejt juttasson a nyugdíjasoknak.

A kamara azután megszavazta a nemzetvédelmi törvényt, amit Mardarescu tábornok hadügyminiszter terjesztett a Ház elé. A törvény nemzetvédelmi tanács felállítását rendeli el, amelynek tagjai a trónörökös, a miniszterelnök, a hadügy-, belügy-, külügy-, ipar-, közlekedés- és pénzügyminiszterek lesznek. A nemzetvédelmi tanácsra azért van szükség, hogy háboru esetén ne csak a hadügyminiszter legyen felelős a nemzetvédelmi állapotokért, de mindazok a szakminiszterek, akiknek közreműködésére szüksége van, de akik nem mindig tesznek eleget a hadügyminiszter kívánságának.

Magyarország hozzájárul a vizumkényszer megszüntetéséhez

A szomszédos országok ragaszkodnak a láttaozási rendszerhez. A szellemi termékek kölcsönös kicserélése elé nem szabad gátat állítani. Rubidó Zichy iván gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter levele az Uj Kelethez

(Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint már jelentettük, a román-magyar tárgyalások újra megkezdődtek és Woldianer rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter ismét Bukarestbe érkezett. Tekintettel arra, hogy a most folyó tárgyalások során sok olyan függő kérdés nyer majd elintézését, amely mindkét országot közelebről érdekli és sok olyan kérdés van a mai aktuális politikában, amelyről a közönség csak szükségű jelentések-ből szerezhet tájékozódást, levelet intéztünk gróf Zichy Rubidó Ivánhoz, Magyarország bukaresti követéhez és tőle néhány közérdekű kérdésben felvilágosítást kértünk. Kérdéseink a következők voltak:

- 1. Mi az álláspontja Magyarországnak a vizumkényszer megszüntetése tárgyában?
2. Vannak-e Magyarországon gazdasági változások készülében?
3. Várható-e a közeljövőben könnyítés a szellemi termékeknek Románia és Magyarország közötti kicserélésében?
Levelünkre a mai napon Bukarestből a következő választ kaptuk:

Legation Royale De Hongrie 8521 szám.

Bukarest, 1924 jan. 31.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A folyó évi január 24-én hozzám intézett kérdésére van szerencsém a következőkben válaszolni: 1. A vizumkényszer megszüntetésére egyelőre sajnos nincsen remény. E kérdésnek kedvező megoldása különben nem függ kizárólag Magyarországtól, hanem a szomszédos államoktól, mert mindaddig, amíg utóbbiak fentartják a jelenlegi rendszert, Magyarország természetesen kénytelen hasonlóan eljárni. Egyes nyugati országok még tavaly megszüntették egymás között a szóban lévő korlátokat, de a Magyarországgal szomszédos or-

nem tarthatta meg előadását Palesztina felépítéséről, mert ezt Petrosani biztonságára veszélyesnek ítélte meg a zsidókkal szemben oly óvatos hatóság. Sőt amikor egy magánlakásban a lányok kis beszélgetésre gyűltek össze, hogy az Avivat megismertessük, ide is beállított a detektív, aki különben nem győzte eléggé figyelmünkbe ajánlani, hogy legjobb összekötötésünk a legközelebb induló vonattal van.

Az ilyen nyugalom, az állampolgári életnek ez a szabadsága persze mély hatást tett a zsidóságra, amelyre Erec Jiszrael boldog élete - előadás nélkül is - hatott.

Petrosaniban az Aviya-munkát Stössel Margit dr. irányítja. A vezetésre Lebovits Margitot választották meg. A zsidó társadalmi életben különben a nőgyelet is igen értékes szerepet visz és elnöknője, Pick Samuné lelkes készséggel vállalkozott arra, hogy a nőket is bevonják a Palesztina-munkába.

Megszavazták a nemzetvédelmi tanácsról szóló törvényt

Interpellációk a nyugdíjasok érdekében. Marzescu miniszter módosítja az ügyvédi törvényt

A szenátusban megszavazták a jogi személyekről szóló törvényjavaslatot, amelyet már a kamara pénteki ülése szavazott meg. Marzescu igazságügyminiszter ezután bejelentette, hogy a közeli napokban javaslatot terjeszt be az ügyvédi törvény módosításáról, mert a jelenlegi törvény sok olyan pontot tartalmaz, amelyek az ügyvédi presztízst sértik. Az igazságügyi miniszter bejelentését a szenátus nagy tapsal vette tudomásul.

Az igazságügyi miniszter bejelentését a szenátus nagy tapsal vette tudomásul.

Magyarország hozzájárul a vizumkényszer megszüntetéséhez

A szomszédos országok ragaszkodnak a láttaozási rendszerhez. A szellemi termékek kölcsönös kicserélése elé nem szabad gátat állítani. Rubidó Zichy iván gróf rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter levele az Uj Kelethez

(Cluj-Kolozsvár, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint már jelentettük, a román-magyar tárgyalások újra megkezdődtek és Woldianer rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter ismét Bukarestbe érkezett. Tekintettel arra, hogy a most folyó tárgyalások során sok olyan függő kérdés nyer majd elintézését, amely mindkét országot közelebről érdekli és sok olyan kérdés van a mai aktuális politikában, amelyről a közönség csak szükségű jelentések-ből szerezhet tájékozódást, levelet intéztünk gróf Zichy Rubidó Ivánhoz, Magyarország bukaresti követéhez és tőle néhány közérdekű kérdésben felvilágosítást kértünk. Kérdéseink a következők voltak:

- 1. Mi az álláspontja Magyarországnak a vizumkényszer megszüntetése tárgyában?
2. Vannak-e Magyarországon gazdasági változások készülében?
3. Várható-e a közeljövőben könnyítés a szellemi termékeknek Románia és Magyarország közötti kicserélésében?
Levelünkre a mai napon Bukarestből a következő választ kaptuk:

Legation Royale De Hongrie 8521 szám.

Bukarest, 1924 jan. 31.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A folyó évi január 24-én hozzám intézett kérdésére van szerencsém a következőkben válaszolni: 1. A vizumkényszer megszüntetésére egyelőre sajnos nincsen remény. E kérdésnek kedvező megoldása különben nem függ kizárólag Magyarországtól, hanem a szomszédos államoktól, mert mindaddig, amíg utóbbiak fentartják a jelenlegi rendszert, Magyarország természetesen kénytelen hasonlóan eljárni. Egyes nyugati országok még tavaly megszüntették egymás között a szóban lévő korlátokat, de a Magyarországgal szomszédos or-

A magyar kölcsön

Budapest, február 4. A magyar kölcsön ügyében február első felében lesz a végső döntés. Előzőleg a jóvátételi bizottság szigorúan bizalmas, de nem hivatalos megbeszéléseket fog tartani Párisban.

Kinevezték a párisi német nagykövetet

Páris, február 4. A francia kormány megadta a hozzájárulását, hogy von Kösch eddigi ügyvivőt Németország párisi nagykövetévé nevezzék ki.

ittikai szereplőse. New... jog szentebb a tulaj... kára. Wilson bukása... igazságtalanságot, hogy... egyezze az egyenlőség... győzelemre segítette a dema... a fenyegető osztályellen... sey kormányzója pedig... te a trösztök kezéből a ha... a nép önrendelkezésének. B... st, hogy kormányzó léte... parlamentben és megvédelte a... y szerint az emberi jogok... mint a tulajdonjog, mert a... eszköze az emberiségnek, az... n eszköze a tulajdonnak. ... ár nagy ember volt. Tagja... bb tudóstársaságainak, c... lyóiratok és lapok közölték... ak eredményét, felfogását a... ásáról több könyvben irta... a, a The States Elements... tical Politics 1889-ben jelent... Division and Reunion, 1893... other Political Essays. Iro... e Literature and other Essays... adta ki, az amerikai tör... ágítását A History of the... munkájában tette közzé... The new Freedom (Az új... dat üzent az organizált tö... ó rendszerének és ebben a... azokat a szabadságesszméket... 14 pont lett. Ennek a... hogy 1912-ben megválas... ok elnökévé.

Kártalanítania kell met telepeseket

A népszövetségi tanács meghallgatása után szen... gű határozatot hozott a... kisebbség ügyében. A... hogy a lengyel kormány... az elűzött német tele... ég azért karolta fel a... az minden közvetítő... hozzá petícióval.

Ét fákllya égett magos

ül a hold emelkedett... gy hogy egy pil... mintha Afrikában, a... a hold is póznán... lől szakadozott szél... bsen és hidegen, majd... elítve ösmeretlen fák... al.

A kikötő megélén

A nap rátützte pi... ókra, melyek lépcső... gy oldalán egy régi... poli hegyecsucs irányá... erek eleven tömege... vagy piros fezes... ban, hosszú, vadon... ráncsiskodó franciák... egymagában kite... n szivta pipáját és... oenajózókra.

ban van gyök, - mon

kor lába a száraz... az én hazám!... rikában haladéktan... en, hogy késedelem... a lelket kábító... a szolgálatra ren...

titkárának néhány

egyetlen közöm... osztotta be, mely... Ezeknél az új... te észre, mintha... ponton megakadt... ar állott be, ug... it sorsával lépést

Az Astra benzínmotor a legmegbízhatóbb hajtóerő

Macdonald Anglia és Amerika viszonyáról

Angliában is csökkentik a tisztviselők létszámát. Szükségtelenek az írott szerződések. A nyugati civilizáció képtelen újabb háborúra

(London, febr. 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amerika londoni új nagyköveteinek, Kallognak tiszteletére a kormány vacsorát adott, amelyen Macdonald miniszterelnök is felszólalt. Beszédében megállapította, hogy Anglia és Amerika között soha sem volt szívélyesebb viszony, mint most. Az írott szerződés szükségtelen, mert csak szükíteni a morális erők által alkotott köteléket a két ország között.

Kallogg válaszában kijelentette, hogy a vitás nemzetközi kérdéseket döntőbíróság fogja megoldani, mert a nyugati civilizáció képtelen egy újabb nagy háborút elviselni.

Az élelmiszeradók reformja után Snowden kincstári kancellár újabb lépéssel szándékozik előrehaladni a munkáskormány gazdasági programjának megvalósításában. A kancellár huszonötmillió fonttal akarja leszállítani az állami kiadásokat s ezért az összes minisztériumokból kilencszázötvenkilenc hivatalnok elbocsátását tervezik.

AZ UJ KELET PANASZKÖNYVE

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Több kolozsvári lapnak vagyok előfizetője s az Uj Keletet évek óta járatom. Mult év őszéig elég rendszeresen kézbesítette a posta az újságokat, néhány hónap óta azonban majdnem rendszerű volt, hogy hetenként csak kétszer-háromszor kézbesítik a lapot, amikor egyszerre két három újságot hoznak. Hétfőn, kedden nem kapok lapot, de szerdán háromat is, de akkor már el se olvasom a régiéket.

Az anyagi kártól eltekintve, nagyon bosszant, hogy Kolozsvár közvetlen közelében az ember napokig el legyen vágya a tulvilágtól és ne olvashassa a lapokat. Arra kérem tehát, igen tisztelt Szerkesztő Ur, sziveskedjék értesíteni, miképpen lehetne ezen a lehetetlen helyzeten segíteni.

Kiváló tisztelettel
Egy torjai előfizető.

Válasz: Az önéhez hasonló panaszok garmadával érkeznek nap-nap után a kolozsvári lapokhoz, így az Uj Kelethez is. A hiba nyilván a postán van, amely gyakran szállítja tovább a lapokat a rendeltetési állomásnál. Kiadóhivatalunk minden egyes esetben, így az önében is, reklamált a postaigazgatóságnál, legtöbbször eredménnyel. A vizsgálatot legalábbis minden alkalommal lefolytatják annak kiderítésére, hol történt mulasztás. Reméljük kell, hogy ez az anomália a postai forgalom fokozatos javulásával meg fog szűnni.

A fogyasztási adó igazolása. A pénzügyminisztérium megkeresése alapján a vasuti vezérigazgatóság felhívta a hatásköre alá tartozó összes vasuti hivatalokat, hogy a fogyasztási adó alá eső cikkek kivitelét tagadja meg mindaddig, amíg a szállító hitelesen be nem igazolja, hogy a cikk után járó fogyasztási adót lefizette. E cikkek a következők: szesz, cszjka, különböző pálinkák, sör, bor, pezsgő, lámpaolaj, benzin, ásványolaj, motorina, nyersolaj, növényolaj, ásványvíz, sörélesztő, ecetesszencia, kávépótlék és marószóda. Ugyancsak követelni kell a külföldről behozott fogyasztási cikkek adónyugtáit. Minthogy minden hasonló cikket előállító gyárban a pénzügyi hatóságok közgei ellenőrzik az adózást, az érdekeltségek munkaadó és időmegtakarítás szempontjából azt kérelmezik a minisztériumtól, hogy a fogyasztási adó-igazolványokat blokkrendszer alapján igazolhassák. Ez különösen azokra nézve szükséges és előnyös, akik kisebb tételekben adják az árut. Kérni fogják még, hogy a külföldről behozott áruk adóját a vámhivatalnál lehessen kifizetni és itt is a blokkrendszer életbeléptetését kívánják, hogy a detailista ne legyen kénytelen idejét a pénzügyi hivatalokban való ácsorgással eltölteni.

Megsemmisítették a debreceni választásokat. Budapestről jelentik: Nagy Vincének a debreceni harmadik kerület képviselőjévé való megválasztását az ottani központi választmány formai szabálytalanságok címén megsemmisítette. Pót-választás helyett új választás lesz február huszonegyedikén és huszonkettedikén, a régi három jelölttel.

Az olasz kormány is elismerte Oroszországot

Rykov népbiztost választották Lenin helyébe. Március tizenötödikén tartják meg a román-orosz tárgyalásokat Bécsben

(Berlin, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szovjetek szövetségének központi végrehajtóbizottsága Rykov népbiztost választotta meg a népbiztosok tanácsának elnökévé. Rykov, aki eddig is helyettese a baloldali bolsevikiek vezére a tanács elnöke.

Ezért a tanács elnöke a törpe kisebbségben maradt.

Rykov elnöke alatt a kormány így alakult: a munkavédelmi tanács elnöke Kamenev, külügy Csicserin, hadügy Trockij, külkereskedelem Kraszin, forgalomügy és posta Szmirnov, belügyi adminisztráció Kubisov, munkaügyi Schmidt, köz-élelmiszer Bruchjanov, pénzügyi Szokolnikow, a legfelsőbb közgazdasági tanács elnöke Dzserszinszki.

Róma, febr. 4. Lapjelentések szerint az olasz-orosz kereskedelmi egyezményt a mai napon aláírták. Az egyezmény szerint Oroszország behozatali vámtarifáit az olasz árukra mérsékelni fogja. Olaszország az orosz gabona ellenértékeképpen kész-árut enged át Oroszországnak, ezenkívül a Fekete-tenger orosz kikötőiben a parti hajózás körül az

olasz zászló a többi idegen államok zászlóival szemben előjogokat élvez. Az olasz kormány a római orosz kereskedelmi misszióknak átadja az egykori cári birodalom és Kerenszki-kormány nagykövetségének minden vagyonát. Ezzel az egyezményrel kapcsolatban

az olasz kormány elismeri a mostani orosz kormányt.

Olasz politikai körökben úgy vélik, hogy noha a megállapodások közvetlen haszna nem nagy, de Mussolini jó árat kap a szovjetkormány elismeréséért, mert a szerződés a jövőben, mielőtt Oroszország az ipar és kereskedelem terén összeszedi magát, nagy előnyöket nyújthat. Ez az idő pedig nincs messze, ha csak Lenin utódai újra nem idézik föl a polgárháborút.

Brüsszel, február 4. A lapok szerint a belga kormány hajlandó elismerni Oroszországot, azzal a feltétellel, hogy az orosz kormány elismeri Oroszország háboru előtti adósságait és visszaadja a belga állampolgároknak Oroszországban levő vagyonait.

Bukarest, február 4. A román-orosz tárgyalások valószínűleg március 15-én kezdődnek Bécsben.

Kedvezményes vámtarifát kap Ausztria

Gazdasági összeköttetés az osztrák köztársaság és Románia között. Ausztriának szüksége van a román gabonára, élőállatra és ásványi anyagokra. Seipel kancellár bukaresti látogatása

(Bécs, február 4. Az Uj Kelet tudósítójától.) Romániával már a háboru előtt is élénk kereskedelmi érdekek fűzték össze Ausztriát. Ezek az érdekek azóta sokszorosan megnövekedtek részint Románia megnagyobbodásával, másrészt pedig Ausztria gazdasági helyzetének változásával. Ezek a körülmények tették szükségessé az 1920 augusztus 14-én Bukarestben aláírt kereskedelmi szerződést, melyben nemcsak a két ország árujának kicserélését rendezték, hanem minden gazdasági kérdést, mint például az áruk elvámolását, ipari és kereskedelmi cégek kölcsönös létesítését, a vasuti forgalmat. De már akkor

tárgyalások indultak egy újabb szerződésről,

melynek a tervezete is megvolt, de kormányválság miatt nem került ratifikálásra. A következő évben pedig Románia valamennyi vám-szerződését felbontotta, az azóta kötött kereskedelmi egyezmények a vámkérdésekre nem terjednek ki.

Seipel kancellár és Grünberger külügyminiszter bukaresti utazásának az a célja, hogy a legfőbb vámkedvezmény alapján új kereskedelmi szerződést kössenek Romániával. A mai vámok ugyanis

még az 1906. évi tarifa alapján

Szent-Margitszigeti Nagyszálloda

Budapest legszebb fekvésű szállodája a Margitsziget festői parkjában, a város közepén. (15 percnnyire a nyugati pályaudvartól.) Központi fűtés, elsőrangú konyha, mérsékelt árak, szobák összes adókkal együtt napi 150 lejtől kezdve. Állandó zene és táncestélyek, hangversenyek.

Szent-Margitszigeti Gyógyfürdő

egész télen nyitva, 42° hőfoku, kénes és szénsavas gyógyforrás vizét kitűnő eredménnyel használják reumás és köszvényes bántalmak, valamint női betegségek ellen. — Részletes felvilágosításokkal a szállodaigazgatóság szolgál. Sürgőnycim: Budapest Margotél

vannak érvényben, melyen csak a pénz érték-változásának megfelelő módosítások történtek. Ezek a vámok nem mind védővámok, sőt általában jóval alatta vannak az aranyparitásnak, mégis Ausztriának a román királysággal való kereskedelmi érintkezése nem kielégítő. Ausztriának 1913-ban, akárcsak ma, körülbelül ötvenmillió aranykorona értékű kivitele volt főleg szénben és textilárukban, valamint olyan iparcikkekben, melyeket kizárólag, vagy legalábbis túlnyomó részben azokra a területekre adott el, amelyekből az utódállamok lettek. Nyilvánvaló tehát, hogy Romániának lényegesen megnagyobbodott fogyasztó közönsége mellett emelkednie kell Ausztria kivitelének, amit csak az új szerződés megkötésével lehet elérni.

Romániának is érdeke, hogy kivitelét fokozza.

Ausztria ugyanis ma még sokkal jobb piac a romániai exportcikkeknek, mint a háboru előtt, ami a kiviteli tilalmak és az exportdíjak megszüntetése után fog teljesen nyilvánvaló lenni. Főleg a román gabonapiacnak, ásványi termékeknek és élőállatkereskedelemnek van nagy jövője Ausztriában. Ennek a három exportágnak viszont már régen szüksége lett volna jó piacra, mert ezen a téren a román külkereskedelem jelentékeny passzívát mutat. 1913-ban kerek számban hárommillió tonna gabonát és egymillió tonna ásványi anyagot exportált Románia. Ez a mennyiség a háboru után egész jelentéktelenné zsugorodott és azóta is a gabona-export csak egymilliókétszáz ezer tonnára, az ásványi anyagok kivitele pedig négy-százharmincezer tonnára tudott feljavulni. Az állatkivitel súlyos vámkorlátozások. Ha a bukaresti tárgyalások eredményre fognak vezetni, nemcsak Ausztria, hanem Románia külkereskedelmi mérlege is megfelelően fog javulni.

A francia szocialisták kongresszusa

Marseilles, febr. 4. A szocialista kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amelyben megengedi, hogy a szocialisták a siker érdekében választási kartellbe léphetnek más pártokkal, még a kommunistákkal is, ha ezek nem folytatják az amszterdami internacionale ellen irányuló aknamunkájukat.

A kongresszus foglalkozott a magyar kölcsön ügyével is és elhatározta, felhívja az érdekelteket kormányok figyelmét, hogy csak bizonyos, a szabadságjogok visszaállítására vonatkozó garanciák ellenében adják meg a mai magyar kormányának a kölcsönt. Ezenkívül elhatározták, a népszövetséghez felszólítást intéznek, hasson oda a magyar kormány, hogy munkásüldözését szüntesse be.

Báliruhákat minden árnyalatban fest, tisztít Czink

As Uj Kelet
aspila
Szerkesztik:
telelő szerk
Az Uj Kelet
jelölés
tremániában
Rador
hirdeté

E
delután na
neológ tem
vári főrab
hunyt neje
tésen Kolo
vett részt,
jára elkiser
Ferenc mar
pátosszal.
kor a főral
mon király
chájil"-ról,
Zádor Bend
Chevra Ka
rabbi hitves
holttestet é
lozsvár és t
döttjei, a jó
sorbán vont
nyitott sir
megható im

A
Vasárnapi dé
Cedek" zsidó
lése keretébe
rő és együtt
választását.
beszéde után
tötte a hatós
hogy a dolgo
akarja és a s
igazolják e s
A jegyzőköny
delbaum Izid
roság évi jele
mon József
amely önzette
hogy az elmult
nyek éveként
lasztásokat e
talos lista gy
Elnökké: Ja
Kálmán szab
Janácz vállal
cipépsz. Felüg
Nuszbaum Mi
Tanácsnokok:
Adolf szabó,
szabó, Krausz
ifj. Kleinman
rász, Simon U
langyáros, U
szabó. Póttag
feld Mór női
mann Mór
Templombizot
Rosenfeld Ar
Gemilász chés
tárnok, bádög
Löwy József
tag, kovácsme
Frieder Mór
házigondnoki
tás utján R
kárpitosszal

— Nag
ban. Ma dél
álló csoportok
házakat és az
tatták. A Me
prefektus mag
tük közismert
tek a rendőrs
bert delután
nagy részét s
akiknek nem
nap reggel jele
olyanokat is,
tartózkodni, e
utasítani.

SINSZ

KOZGAZDASÁG

Értéktőzsdét Erdélynek!

Az erdélyi és bánáti gazdasági életnek már régóta megoldásra váró problémája az értéktőzsde felállításának kérdése, amelyet azonban kormány merve elzárkózottsága miatt eddig még nem sikerült megvalósítani. A különböző érdekképviseletek minden törekvése és munkássága eddig ugylátszik meddő maradt, sőt a leghivatottabb képviselője az itteni pénzügyi életnek, a bankszindikátus, feleltetni engedi ezt az ügyet, holott e kérdés rendezése és sikerre vitele teljesen az ő feladata. A bankszindikátus vezetését kell hibáztatnunk e sikertelenség miatt, mert már a megalakulása után, minden más ügyet félretéve, ezt a kérdést kellett volna a gazdasági közvélemény elé vinnie és újabb és újabb akcióval kellett volna a pénzügyi kormány elé lépnie. Ezzel azonban ez a gazdasági életünkre oly nagyjelentőségű kérdés még egyáltalán nincs megoldva, hiszen azok az okok ma még inkább fennállanak, melyek ezelőtt három évvel fennállottak, amikor az értéktőzsde felállításának a kérdése a szakférfiak érdeklődésének a színterében állott. Ma inkább mint valaha rá vannak kényszerítve a vállalatok a bármilyen magas kamattal való tőkeszerzésre, hiszen a pénzügyi nemhogy enyhülne, hanem tartósan fokozódik. Az egész erdélyi és bánáti gazdasági élet az impériumváltozás előtt teljesen bekapcsolódott a budapesti pénzügyi életkörébe, aminek eredményeképpen a patronizáló pénzügyi intézet az illető vállalat pénzügyi szükségletét teljesen ellátta és ezáltal az üzem zavartalan folyamata biztosítva volt. Az impériumváltozás után azonban ezeket a vállalatokat az új határok elszakították a magyarországi patronizáló intézettől. Ennek következtében vagy beszüntették üzemüket, vagy ha a vállalat hozzájutott üzemi tőkéhez, — redukált üzemmel is — tovább folytatta az üzem fejlesztését és kiépítését.

Természetes, hogy ez az állapot nem állhatott fenn sokáig és ezek a vállalatok új tőkeorientációt kerestek és a bukaresti pénzügyi élet körébe értek. Nagy meglepetésükre a bukaresti pénzügyi intézetek minden érdekközösségi kísérletet ridegen elutasítottak és megtagadtak minden kapcsolatot az itteni gazdasági élettel, mondván „van nekünk sokkal realisabb tőkeelhelyezési lehetőségünk.” Ez a sokatmondó kijelentés nyilvánvalóan azt célozta, hogyha az erdélyi és bánáti ipar a tőkehiány miatt majd tönkremegy, olcsó pénzt átvesszik a nekik megfelelő vállalatot. És ezután a bukaresti pénzügyi intézetek az itt levő tőkésüket a lehetőségig kivonták az itteni pénzügyi életből. Természetesen ennek a káros következményei mindinkább jelentkeztek és mind több és több vállalat került a tőkehiány miatt gazdasági válságba, majd a bukaresti pénzügyi intézetek kezébe.

Ilyen előzmények után fogamzott meg az értéktőzsde felállításának a gondolata a gazdasági élet vezetőinek a fejében és fordultak a kormányhoz az értéktőzsde felállításának az ügyében. A kormány azonban, mint már ismeretes, a kérést elutasította azzal a különös indokollással, hogy a magyar törvények határozottan tiltják a vidéken az értéktőzsde felállítását, mind ettől függetlenül azonban Erdély el sem bírja az értéktőzsdét. Így szól az indokolás. Ezzel szemben már régen magállapítást nyert, hogy ez az indoklás téves, mert Magyarországon jelenleg is három értéktőzsde működik a vidéken, többek között Szegeden is. Az sem fedi a tényeket, hogy a mi gazdasági életünk nem bír el tőzsdét, mert ha Brailában és Galac-

ban van értéktőzsde és ez a két egymás mellett fekvő város megbirja azt, akkor Kolozsvár is megbirja. Azt hiszem, van annyira fejlett köz- és magángazdasági életünk, mint Brailának és Galacnak.

A tőzsdéhiány miatt válságba jutott magángazdaságokat legjobban jellemzi, hogy nem egyszer a névértékét többszörösen megérő értékpapírt névértékén alul kínálnak eladásra, vevőt azonban így is nagyritkán találnak. Természetes, hogy a tőkepénzes inkább kiadja pénzét uszorakamatra, — ami nem egyszer hatvan százalékot is kitesz — sem hogy értékpapírokat vegyen, mert a legtöbb vállalat az óriási üzemi költségek következtében nem bír megfelelő osztalékot fizetni, vagy pedig nem fizet egyáltalán osztalékot.

Ezzel szemben milyen más volna a helyzet, ha volna egy értékmérő, — tőzsde — ahol a vállalatok szükség esetén papírokat eladásával tőkéhez jutnának, azonkívül a nagyközönség is rájönné arra, hogy a valutaremlés ellen egyik legjobb értékbiztosítás a tőkének valórtőzsdébe való elhelyezése. Itt azonban felvetődik a kérdés, hogyan volna megvalósítható a normális tőzsdéi forgalom, hiszen a bukaresti tőzsde már jó néhány éve pang, az összes papírok parin alól vannak forgalomban, sőt még a törlesztő kötések is csak névlegesek, mert az egész tőzsdéi forgalmat bizonyos bankkörök a saját érdeküknek megfelelően diktálják. A bukaresti tőzsdének ez az élettelen irányzata azonban nem szabad hogy elriasszon bennünket a gondolattól, hogy Erdélynek szüksége van értéktőzsdére, mert bizonyosak lehetünk afelől, hogy szemben a bukaresti tőzsde élettelen irányzatával itt egész normális forgalom fejlődne ki. Az államnak is szép jövedelmet hozna az értékpapír forgalmi adójának bevezetésével. Az erdélyi és a bánáti tőkésnek nem Budapesten játszanának, ahol az utóbbi időben különböző exota papírokon ugyanis milliókat vesztek, hanem az itteni reális értékek bíró és aránylag olcsó papírokat vennék és ezáltal megszüntetnék a tőkekivándorlást.

Örvendetes tény, hogy az itteni tőkekereső közönség az utóbbi hónapok súlyos budapesti veszteségei után kivonult a budapesti tőzsdéről és az itteni pénzügyi élet körébe elhelyezési lehetőséget. Ezeknek a tőkésnek kell elhelyezési lehetőséget biztosítani, amikor az értéktőzsde felállítását követjük. Momentán valuta- és devizátőzsdére nincs szükség, de értéktőzsdét elengedhetetlen gazdasági szükségleteink közé soroljuk. Gazdasági életünk vezetőgyeiségeire vár ennek a kérdésnek a megoldása, különösen a bankszindikátustól és a GyOSz-tól várunk újabb erélyes akciót a gazdasági közvélemény nevében.

László Ákos

A mai valutapiac

A lej Zürichben 297.5-en állott jegyzéskor. Ma elég nagy volt a kínálat idegen devizákban, a kereslet ellenben gyöngye volt. Az árak a következők: osztrák korona 357—360, belföldi magyar korona 220—230, cseh korona 570—572, francia frank 9.25—9.30, svájci frank 34.40—34.45, dollár 198—199, font sterling 856—857, olasz lira 8.70—8.72, dinár 2.30—2.35.

Valutapiac február 4-én:

Bukarest. Devizák: Páris 920, Berlin —, London 848, Newyork 197, Róma 870, Zürich 34.40, Bécs 28, Prága 572, Budapest 70, Varsó 20.

Bukarest. Valuták: Napoleon 775, márka —, leva 130, török lira 100, font sterling 845, francia frank 925, svájci frank 35.00, olasz lira 880, drachma 380, dinár 225, dollár 199, lengyel

márka 20, osztr. korona 28, magyar korona 50, cseh korona 565.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 137—137, Amsterdam 216—216, Newyork 572^{7/8}—573^{5/8}, London 2491—2487, Páris 26.95—26.75, Milano 2510—2507.5, Prága 1667.5—1667.5, Budapest 200—200, Belgrád 675—675, Bukarest 297.5—297.5, Varsó —, Bécs 81—81.25.

SPORT

Magyar téli sporteredmények. Budapestről jelentik: Magyarországon korcsolyázó bajnokságát az olvadás miatt csak részben tudták lebonyolítani. Az első nap eredményei: 300 m. első Deschen Iván 52.2 mp., második Nagy Tibor 54.2 mp., mindketten a Budapesti Korcsolyázó Egyesület tagjai. Harmadik helyen futottak be holtversenyben Marczinkiewicz és Voith 55.4 mp. A favorit Eötvös és Korenek lemaradtak. 1300 m. első: Eötvös 2 perc 51.4 mp., második Dékán, harmadik Korenek, negyedik Marczinkiewicz.

A francia olimpiász téli versenye. Chamoixban a téli sportok nemzetközi versenyének legutóbbi fordulójában a következő eredmények voltak: 15 kilométeres sífutásban első Bang (Norvégia) 1 óra 14 perc 31 mp., második lett Grütungsbraten. Férfi-korcsolyában 1. Grafstöhöm (Svédország), 2-ik Höckl (Ausztria), 3-ik Gautschi (Svájc), Páros korcsolyázásban győztes az Engelmann Helén—Berger pár (Ausztria). Jég hockey eredmények: Franciaország—Belgium 7:5, Amerika—Anglia 11:6, Svédország—Csehszlovákia 9:3, Anglia—Svédország 4:3. Az egyes nemzetek állása: Norvégia 91.5, Finnország 76.5, Ausztria 25, Svédország 20 pont.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

L. A. Naszód. Román érettségivel a legjobb, ha Párisban folytatja tanulmányait, ahol a megélhetés is aránylag olcsó: 300—400 frankból szerényen meg tud élni, esetleg mellékfoglalkozást is kaphat ott a már künn élő erdélyi diákok révén.

G. F. Mercurea Ciuc. A román állampolgárság megszerzését a most készülő új törvény fogja szabályozni. Addig tehát erre vonatkozólag nem adhatunk felvilágosítást. A katonai kötelezettsége csak az állampolgárság megszerzése után kezdődik és ha akkor már kivülesik a stand-katonaság korhatárán, csak szemlén kell megjelennie.

T. Jenő, Msziget. A kiszámítani kért elektromágnes nehezen kivihető, mert mint az alábbi példa mutatja, igen nagy tömegeket kíván nemcsak vasban, de rézben is. Miután a kérdésben az elektromágnesnek sem alakja, sem célja nem volt megadva, egy valószínű feltételt vettünk alapul. Ha patkóalakú elektromágnessel 150 kg. súlyt akarunk felemelni egy cm. távolságból úgy, hogy a patkóalakú mágnes mindkét sarka egyidejűleg dolgozzék, a patkónak legalább 4.000 cm² keresztmetszetre kell lenni, négyzetcentiméterenkint 20.000 erővonalal, a két sarokra tehát összesen 160 millió erővonalal. Ha a vaspatkó középvonalát egy méter hosszúnak feltételezzük, a sulya körülbelül 2.800 kg. A vaspatkó keresztmetszetét negyvenszer 100 centiméternek véve, egy mágnesező tekerítvény hossza középtérteket számítva 320 cm. lesz. Hogy a fenti erővonalasűrűséget elérhessük, 160.000 amperetekerítvényt kell a vasmagra körülcsvami, mégpedig legalkalmasabb formájában 8.000 tekerítvényvel és 20 amperrel. Az ehhez szükséges drót keresztmetszete 2.5 mm., teljes hossza 25.600 méter, sulya cca 1100 kg. A meneteket két egyenlő részre osztva és párhuzamosan kapcsolva 170 voltal kell táplálni. A szükséges energia 7.800 watt, vagyis körülbelül tíz lóerő. Ez a mágnes, ha nem egy cm. távolságról, hanem közvetlen közelből dolgozik, úgy képes felemelni és magánál tartani nemcsak 150 kg.-ot, hanem ennek százszorosát is.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

A Központi Télikert Barszenzációs februári műsorában

GARRET

csak pár napig vendégszerepel!

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

Berlin 137—137, Am-
york 5727/s—573-5,
s 26-95—26-75, Mi-
1667 5—1667-5, Bu-
ád 675—675, Bu-
—, Bécs 81—81-25.

RT

edmények. Budapest-
n korcsolyázó bajnok-
részben tudták lebo-
ményei: 300 m. első
sodik Nagy Tibor 54.3
ti Korcsolyázó Egyesü-
futottak be holtver-
foith 55. 4 mp. A fa-
leamaradtak. 1300 m.
mp., második Dékán,
Marczinkiewicz.
téli versenye. Cha-
metközi versenynek
etkező eredmények vol-
ban első Bang (Nor-
p., második lett Gröt-
yában I. Grafstöhöm
sztria), 3-ik Gautsch
ban győztes az En-
(Ausztria). Jég hockey
—Belgium 7:5, Ame-
ország—Csehszlovákia
3. Az egyes nem-
5, Finnország 76.5,
pont.

ÜZENETEK

a érettségivel a leg-
tanulmányait, ahol a
300—400 frankból
leg mellétfoglalkozást
erdélyi diákok révén.
A román állampolgár-
zülő új törvény fogja
vonatkozólag nem ad-
vonalat kötelezettsége
perzése után kezdődik
stand-katonaság kor-
egyelennie.
számítani kért elek-
mert mint az alábbi
egeket kíván nemcsak
a kérdésben az elek-
célja nem volt meg-
vettünk alapul. Ha
50 kg. súlyt akarunk
ugy, hogy a patkó-
egyidejűleg dolgoz-
0 cm² keresztmetsze-
méterenkint 20.000
t összesen 150 millió
épvonalát egy méter
a körülbelül 2.800
ét negyvenszer 100
nesező tekerítvény
20 cm. lesz. Hogy
lérhessük, 160.000
agra körülsavarni,
ában 8.000 tekerít-
hez szükséges drót
s hossza 25.600
A meneteket két
zamosan kapcsolva
szükséges energia
al tíz lóerő. Ez a
ágról, hanem köz-
tépés felemelni és
g.-ot, hanem ennek

vilanykörte?
kapható

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Szerda: Aida (Amonasro: G. Teodorescu)
Péntek: Rigoletto.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Kedd: Dandin György, utána Susanne titka.
Szerda: Szókimondó asszonyosság.
Csütörtök: A jégcsap.
Péntek: A jégcsap.

MOZGÓK MŰSORA

Kedd, február 5.
Select-Mozgó: „Theodora“.
Uránia-Mozgó: „A két árva“.
Apolló-Mozgó: A rejtelmek háza. I. rész.

Róka, kelme, **Szörme**festés,
vegytisztítás legszebb kivitelben
KRISTÁLY
nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvi-
lágosítás az összes fiókokban

Prima
bácskai
kender
Kapható:
Havas Dezső
Timişoara

GARDI és TÁRSA
fényképezési műtermec
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13
Portrék,
gyermekfelvételek,
nagyítások

Lampionok, konfetti, szer-
pentin és álarc állandó
nagy raktára. Gyermek-
játék-, rövid- és galanterie
áru nagyban és kicsinyben
kapható. Gyermekkoscsik
és utazóböröndök teljes
kiárusítása. Kérjük kira-
kati árainkat megtekinteni

**Férfi fehérnemű és férfidivatoik-
kekből nagy raktárt rendeztünk be**
feltűnő olcsó árak mellett
Eisenstädter Fülöp és Tsa
v. Lakatos-Áruház
Cluj, Strada Regina Maria 13. (volt Deák Ferenc-u.)

„LEBEDA”
Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-
stb. feldolgozóvállalat rt.
Gyártunk: paplant, matrácot, párnát és mindennemű ágyneműt.
Veszünk és eladunk: lószőrt, disznószőrt, kecskeszőrt, gyapjút, tollat, afric és Seegrast.
Vállalunk: kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.
Telefon 596
Telefon 515
Villamos tollfosztógéptünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.
Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készíti a legszebb tükröket és butor-
üvegeket minden méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot
Ujrafoncsorozás

**A PARK-
SZANATORIUMBAN**
Cluj, Fűrdő-
utca 51. szám
és Monostori-
ut 62. szám
hol fertőzőbetegek kivételével min-
denemű beteget felvesszünk, meg-
nyílt szigorúan ortodox, kitiño
minőségű, Hirsch Lázár felügye-
lete alatt álló rituális konyha.

butort, zongorát
akár venni, ne Marosvásárhelyre és teki nts
sajnája az utat meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt
sztalosok furnírszükségleteiket legolcsóbban itt szerezhetik be

**Kadima kiadásában
megjelent értékes irodalmi
művek**
Agnon: És a meggőrdedt kiegyenesedik Lei 45
S. Alejchem: Leégett nemesek, fűzve 30, kötve 40
Gizskalay János: Titok 15
Uj próféciák könyvéből..... 65
Támár 85, számozott 150
Kabbalisták és csodatevők 25
Kaczér Illés: Gólem ember akar lenni 15
Marton Ernő dr.: A zsidó nemzet Erdélyben 15
Paneth: Utazásom a Szentföldön 8
Sas László: Isten lábánál fűzve 60, kötve 120
Szabó Imre: Szent Eliz fűzve 50, kötve..... 80
Sokolow Uj zsidó fűzve 15, kötve 25
Könyvkereskedőknek, hírlapíróknak,
zsidó egyesületeknek és zsidó könyvtáraknak
megfelelő engedmény
Uj Kelet könyvosztálya

Ingyen! Ingyen!
**II-ik
INGYEN
NAP**
★
Nagy alkalmi vásár
február 29-ig!

Óriási kedvezmények!
**Rendkívül
leszállított árak!**
Külön kedvezmény, hogy a vásár tartalmából
annak befejezése után
**egy napot
ingyen vásárlásra**
kisorsolunk.
Aki a kisorsolt napon szerezte be szükségletét,
vásárlási blokkját még egyszer
**teljesen ingyen
levásárolhatja.**
Vásárlási blokkok
megőrzendők

★
Rendkívül leszállított áraink
Flanelek 31.—
Bársonybarchettek 38.—
Kelengyevásznak 34.50
Angol zephirek 45.—
Bársonyok 98.—
Női csikos divatszövetek 118.—
Duplaszéles franciadelen 68.—
Francia divatkockás gyapjuszövetek 350.—
Női vagy férfi harisnya 17.50
Férfi vagy női alsónadrág 98.—
Férfiingek 139.—
Damascszalvéták 31.—
Damascabroszok 198.—

★
Dick Jakab és Fia cég
nagyáruháza
Str. Regina Maria 5. (volt Deák F.-u.)

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZERKEKET VESZEK, ELADOK ★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

APRÓHIRDETÉSEK

Petrozeni főutcáján modernül berendezett üzlet-helyiséggel rendelkezem. Női divat, fehérnemű, rövidáru vagy bármely rokonszakmai **bizományi lerakatot** vállalok. Megkereséseket „Petrozeni” jellegével a kiadóhivatal továbbítja. 6777

140 lej helyett 105 lejért (és portó) kapja a következő három legszebb zsidó szépirodalmi művet: Giszkalay János: Támár (bolti ára 85 lej), Nordau: Mesék (bolti ára 25 lej) és Gorion: József és testvérei (bolti ára 30 lej). 4

Társnót keresek 30.000 lej tőkével saját vezetés mellett. Romántudás szükséges. Cim a kiadóban. 6782

MEGJELENT

az új

Számviteli törvény

magyar fordításban, a mely magában foglalja az állami, megyei, községi és az összes közintézetek számvitelét, az összes új módosításokkal együtt.

Ára 30 lej

Megrendelhető a „Cartea Românească” könyvkereskedésében Dicioșanmartin

Jókarban levő irógépet megvételre keresünk. Cim a kiadóhivatalban. 6780

Perfect gyors és gépirókisasszonyt német nyelvtudással keresünk szombatön zárva. Cim a kiadóhivatalban. 6781

A zsidó ház díszje a könyv és a kép. Minden könyvet megszerezhet az Uj Kelet könyvosztálya által. — Palesztina-képek nagy választékban 50 lejtől feljebb.

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Endetail

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben AUSLÄNDER LAJOSNÁL CLUJ,

Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Kvalitets Mærka
„ROSE”

Aarhus Oliefabrik A/s. aarhusi (Dánia) gyárban készült

„Rose”

együtt, minden idegen anyagoktól mentes, tiszta, 100%-os

Cocos-ételzsír

minden más készítményt minőségben messze felülmúl!

כשר אף למחרת
כפי עדותו של הרב הגדול
מרה קאפל רייך
אנדקה בודאפעסט שחי

Használatban

izletes, kellemes, egészséges és cca 20%-kal szaporább más készítményeknél.

Csak egyszer tegyen próbát!

Bevásárlásánál saját érdekében határozottan követelje!

Képviselőt és gyári lerakat
Luka Gyula
Keresek és Bizományi Vállalatna
Turda (Torda)
Telefon 6

Oradea-Mare
legforgalmasabb helyén fényesen berendezett üzlettel bírok, bevezetett vevőkörrel rendelkezem (angro és detail), társat keresek 450—500 ezer leu készpénzzel. Teljes címmel ellátott leveleket „Tőke biztosítva” jellegére a kiadó továbbítja.

Kaiser-Borax
Minden háznál olyan fontos,
Mint a nyájnál a bojtár
Vagy a kolompos.

Evett-e már Kalla-féle bismark-, ostsee-, és filetsheringet remuladémártásban??

»GANZ«
FÉLE
VILLAMOSSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÉS TÁRSA
CLUJ, STRADA REGINA MARIA 16. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO
TELEFON 991

Villamos generatorok, dinamók, motorok és transzformatorokból, valamint váltóáramu árammérőórákból és szerelési anyagokból állandó nagy raktár. Bizományi raktár minden nagyobb városban. Költségvetéseket díjmentesen ad.

Ganz és Társa Danubius Rt. képvisellete
benzinmotorokra, szivógázmotorokra, centrifugális szivattyukra, téglagyári berendezésekre és vasuti kocsikra, valamint azok tartozékaira.

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 10. szám
Telefon interurbán 2-13 ★ Sürgöny: Juvare. Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogószál arany és Ferrasztó ★ Arany, ezüst és platinahevíttel

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinevezett árgyakban nagy lerakat.

Csak viszontelárusítóknak!

Telefon-sz. 81. **LÁDAGYÁR** Fióküzlet Egeres

Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszerelési és szedési részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (volt Kajantol-ut) 1 szám

Ponyva-viaszkosvászon
mindennemű célokra
eredeti gyári árban kapható:

Albala Izsó Timișoara
Sürgönycim: Albala Izsó Timișoara-Fabrica

SZERKESZTŐ
RIVATAL
Cluj-Kolozs
L. Pop, (Br
Telefon: S
és kiadóhiv
78. N. Sz.
A szerkesztő
szervezőtől
rendelkező. Kéz
adunk

Cluj-Kolozs

A ka
azzal a ja
időkben be
sák vissza
gatósga u
mében elha
jártat exp
hihetné, ho
vonattá va
szág világ
Uj menetre
állomásoka
beállítani é
a duplájára
a közleked
jesebb kén
vasutunk f
azonban es
telen részle
állítottak h
uj kocsikat
fokozták a
vasuti tarif
a luxusvon
ez az átmi
a vasuti ta
Pár n
kához új a
költségveté
gondoskod
világításár
expresszvon
Es távol ál
nek ezt az
tan kritika
hajlamosan,
az állam vi
juk, mely s
nyes európa
vonatoké is
dálkozniánk
jelző kerül
sok minden
„expressz”-
értékes és
egyedül a
fényes foga
fogalmak é
háruló terh
konstrukció
és a kinos
tekintetben
mával állót
megmaradt
de annál sz
terén. Az
hogy külön
között se f
fogásra val
mindennapi
sára, amely
különböztet
de az egész
osztályozza,
körébe tart
Szólju
nek pontjai
nak szabads
iskolabetilt
deleteket?
risi egyezm
nata, itt az
fűtenek, ne
De a közle
és oly szom
avanzsálás,
nyában is.
Pedig
sen vállalja,
bizonyos ex